

4. lekce – Co nás ohrožuje?

EXtra Porce LOkálního ZEměpisu

Projekt Krajského úřadu kraje Vysočina na podporu vzdělávání

Jméno:..... Třída:.....

Škola:..... Datum:.....

V dnešní lekci lokálního zeměpisu kraje Vysočina se seznámíme s riziky, která číhají okolo nás. Obecně si rizika rozdělíme na dvě části, a to podle rozdělení na *fyzickou geografii* a *socioekonomickou geografii*. Zjistíme, jak velká rizika jsou spojena s lidským faktorem a jaká rizika nám hrozí ze strany přírody.

Úkol č. 1

Určitě jste se již setkali s pojmy *fyzická geografie* a *socioekonomická geografie*. Prvním úkolem proto bude rozdělit vybraná rizika do těchto dvou skupin.

Ø **Vyjmenovaná rizika запиšte do skupiny, do které podle vás patří.**

dopravní nehody zemětřesení svahové pohyby kriminalita záplavy vichřice tovární znečištění

Fyzická geografie

Socioekonomická geografie

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Otázky: Dokážete vysvětlit, proč dané riziko do skupiny patří?
Čím vším se vlastně zabývá Fyzická geografie a Socioekonomická geografie?

Úkol č. 2

V určitých situacích to však nejsou jen běžně uvažovaná rizika, co nás může ohrožovat. Jistě se každý z nás dostal do situace, kdy i narušené mezilidské vztahy pociťoval jako možné ohrožení pro svou osobu. Vztahy mezi lidmi, to je však něco, co nelze popsat pouhými čísly. Přesto existují instituce, které shromažďují údaje o lidech žijících na určitém místě, a tyto údaje pak statisticky vyhodnocují.

Ø **Víte, která organizace zjišťuje ze zákona údaje týkající se obyvatel České republiky?**

Ø Jaké všechny údaje si myslíte, že se sledují? U následujících jevů vždy zaškrtněte, zda si myslíte, že k němu sbírá Český statistický úřad údaje.

ANO	NE	Sledovaný jev	ANO	NE	Sledovaný jev
☐	☐	míra inflace	☐	☐	nejoblíbenější dětská jména
☐	☐	počet obyvatel	☐	☐	příčiny úmrtí
☐	☐	volební výsledky	☐	☐	počet trestných činů
☐	☐	extrémní teploty	☐	☐	dopravní nehody
☐	☐	emise v ovzduší	☐	☐	požáry

Nyní si s učitelem projděte správné odpovědi.

Bonusový úkol – samostatná práce:

Všechny informace a údaje, které spravuje Český statistický úřad, jsou dostupné na jeho internetových stránkách. Zkuste se pro zajímavost na jeho stránky podívat a v krajských ročenkách, výsledcích sčítání lidu, domů a bytů a v dalších tabulkách a grafech najít údaje ke všem jevům z úkolu č. 2. Územím, pro které tyto informace budete zjišťovat, nechť je kraj Vysočina.

Úkol č. 3

Jak jsme si ale řekli, nejsou to jen jevy ze socioekonomické geografie, které nás mohou ohrozit. Jsou to i pochody, které jsou naprosto běžné v přírodě, ale člověku mohou velmi ublížit. Mezi ně patří například zemětřesení, která zasáhnou obydlené oblasti, svahové pochody, kdy pod sesuvem může skončit i celá vesnice, záplavy, vichřice a samozřejmě mnohé další. Proto si na několika případech ukážeme, jak velké riziko může hrozit nebo co jej může způsobit.

Ø Myslíte si, že v České republice může vzniknout zemětřesení? Které oblasti si myslíte, že by byly nejohroženější? Hrozí velké nebezpečí i na Vysočině?

Ø U následujících jevů zvažte, zda si myslíte, že je vyjmenované faktory mohou ovlivňovat. Správné odpovědi zaškrtněte

Svahové pochody

Sněhové laviny

ANO	NE	Faktory	ANO	NE	Faktory
☐	☐	úhrn srážek	☐	☐	výška sněhové pokrývky
☐	☐	orientace ke světové straně	☐	☐	pohyb na sněhu (osob, zvířat, atd.)
☐	☐	výkyvy teplot	☐	☐	výkyvy teplot
☐	☐	složení půdy	☐	☐	úhel svahu
☐	☐	typ porostu	☐	☐	osídlení pod svahem

Záplavy

ANO	NE	Faktory
☐	☐	úhrn srážek
☐	☐	výkyvy teplot na jaře
☐	☐	úpravy krajiny člověkem
☐	☐	dlouhodobé sucho
☐	☐	intenzita slunečního záření

Tornáda

ANO	NE	Faktory
☐	☐	tvár reliéfu
☐	☐	znečištění ve vzduchu
☐	☐	tlak vzduchu
☐	☐	teplota vzduchu
☐	☐	rychlost větru

Nyní si s učitelem projděte správné odpovědi. Poznamenejte si, co jste nevěděli.

Poznámky:

Bonusový úkol – samostatná práce:

Nyní jsme řešili několik závažných jevů, které nás mohou ohrozit, ale jen teoreticky a podle vlastních vědomostí. Stejně jako u úkolu č. 2 je i zde bonusová úloha pro ty, které tato problematika zajímá a najdou si čas se chvilku probrouzdat internetem.

Na internetových stránkách Geofyzikálního ústavu můžete najít mapku, která znázorňuje riziko zemětřesení v České republice. Webová adresa je <http://seis.ig.cas.cz/seismika/seismicita.php> (případně ve vyhledávači zadejte „Zemětřesení v ČR Geofyzikální ústav“ a danou mapku najdete jinak). Vaším úkolem je, najít maximální hodnotu zemětřesení pro Prahu, Jihlavu a Ostravu.

Maximální očekávaná hodnota zemětřesení:

Praha _____

Jihlava _____

Ostrava _____

Lekce „Co nás ohrožuje?“ končí. Vy si však můžete prohlédnout další materiály na internetových stránkách www.geoinformatics.upol.cz/app/exploze a můžete zde vypracovat další zadané úkoly.